

196

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji,

sporządzona w Warszawie dnia 6 maja 1993 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 maja 1993 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji w następującym brzmieniu:

Przekład

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską
o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji

Rzeczpospolita Polska i Republika Estońska, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej z wzajemną korzyścią obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obydwu Umawiających się Stron,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Pojęcie „inwestor” oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron:

- (a) osoby fizyczne posiadające obywatelstwo danej Umawiającej się Strony,
- (b) osoby prawne, w tym spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe i inne organizacje utworzone lub zorganizowane należycie w inny sposób zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę i prowadzą rzeczywistą działalność gospodarczą,
- (c) osoby prawne utworzone zgodnie z prawem któregośkolwiek kraju i znajdujące się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą obywateli tej Umawiającej się Strony lub przez inne osoby prawne mające swoją siedzibę wraz z rzeczywistą działalnością gospodarczą na terytorium tej Umawiającej się Strony; rozumie się, iż kontrola wymaga istotnego udziału we własności.

2. Pojęcie „inwestycja” oznacza wszelkie mienie za-inwestowane przez inwestora jednej Umawiającej się Strony zgodnie z ustawodawstwem i przepisami drugiej Umawiającej się Strony i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:

AGREEMENT

between the Republic of Poland and the Republic of Estonia on the reciprocal promotion and protection of investments

The Republic of Poland and the Republic of Estonia, hereinafter referred to as the „Contracting Parties”,

Desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States,

Intending to create and maintain favourable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing the need to promote and protect foreign investments with the aim to foster the economic prosperity of both Contracting Parties,

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

(1) The term „investor” refers with regard to either Contracting Party to:

- (a) natural persons having the nationality of that Contracting Party;
- (b) legal entities, including companies, corporations, business associations and other organizations, which are constituted or otherwise duly organized under the law of that Contracting Party and have their seat, together with real economic activities, in the territory of that same Contracting Party;
- (c) legal entities established under the law of any country which are, directly or indirectly, controlled by nationals of that Contracting Party or by legal entities having their seat, together with real economic activities, in the territory of that Contracting Party; it being understood that control requires substantial part in the ownership.

(2) The term „investments” means any kind of assets invested by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, provided that they have been made in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party and shall include in particular though not exclusively:

- (a) majątek ruchomy i nieruchomy, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak służebność, hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania lub zastaw,
- (b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziałów w spółce,
- (c) wierzytelności pieniężne lub prawa do innych świadczeń mających wartość ekonomiczną,
- (d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej (takie jak patenty, wzory użytkowe, projekty i wzory przemysłowe, znaki handlowe lub usługowe, nazwy handlowe, oznaczenia pochodzenia), know-how i goodwill,
- (e) prawa do prowadzenia działalności gospodarczej, przyznane zgodnie z prawem przez władze, w tym koncesje, na przykład na poszukiwanie, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych.

3. Zmiana formy prawnej inwestycji dopuszczalnej zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

4. Jeżeli inwestycja została dokonana przez inwestora za pośrednictwem podmiotu objętego definicją zawartą w ustępie 1 litera (c) niniejszego artykułu, w którym posiada on udział kapitałowy, taki inwestor będzie korzystał z dobrodziejstw niniejszej umowy w granicach takiego pośredniego udziału kapitałowego, pod warunkiem jednak, że te korzyści nie będą mu przysługiwały, jeżeli powoła się on na mechanizm regulowania sporów na podstawie innej umowy o ochronie inwestycji, zawartej przez Umawiającą się Stronę, na której terytorium została dokonana inwestycja.

5. Określenie „przychody” oznacza kwoty uzyskane z inwestycji, a w szczególności, choć nie wyłącznie, obejmuje zyski, odsetki, dochody z kapitału, dywidendy, należności licencyjne, honoraria lub inny bieżący dochód.

6. Określenie „terytorium” oznacza odpowiednio terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium Republiki Estońskiej, jak również te obszary morskie, w tym dno morskie i podglebie przyległe do obszaru poza morzem terytorialnym któregośkolwiek z powyższych terytoriów, nad którymi odnośnie Państwo sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa w zakresie badania i wykorzystywania zasobów naturalnych takich obszarów.

Artykuł 2

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i innymi przepisami.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycje na swoje terytorium, to ta Strona przyzna zgodnie z jej ustawodawstwem i innymi przepisami niezbędne zezwolenia związane z taką inwestycją i z realizacją umów licencyjnych oraz porozumień o pomocy technicznej, handlowej i administracyjnej. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie potrzeby dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń związanych z daną inwestycją na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób, bez względu na ich obywatelstwo.

- (a) movable and immovable property as well as any other rights in rem, such as servitudes, mortgages, liens, pledges;
- (b) shares, parts or any other kinds of participation in companies;
- (c) claims to money or to any performance having an economic value;
- (d) copyrights, industrial property rights (such as patents, utility models, industrial designs or models, trade or service marks, trade names, indications of origin), know-how and goodwill;
- (e) rights granted by a public authority in accordance with law to carry out an economic activity, including concessions, for example, to search for, extract or exploit natural resources.

(3) Any change in the legal form of an investment, admitted in accordance with laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment was made, does not affect its character as an investment.

(4) If the investment is made by an investor through an entity covered by paragraph 1 (c) of this Article, in which he holds an equity participation, such investor shall enjoy the benefits of this Agreement to the extent of such indirect equity participation, provided, however, that such an investor shall not enjoy the benefits of this Agreement if the investor invokes the dispute settlement mechanism under another foreign investment protection agreement concluded by the Contracting Party in whose territory the investment is made.

(5) The term „returns” means all amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, profits, interest, capital gains, dividends, royalties, fees or other current income.

(6) The term „territory” means the territory of the Republic of Poland or the territory of the Republic of Estonia respectively, as well as those maritime areas, including the seabed and subsoil adjacent to the outer limit of the territorial sea of either of the above territories, over which the State concerned exercises, in accordance with international law, sovereign rights for the purpose of exploitation and exploration of natural resources of such areas.

Article 2

Promotion and Admission of Investments

(1) Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and admit such investments in accordance with its laws and regulations.

(2) When a Contracting Party shall have admitted an investment in its territory, it shall grant in accordance with its laws and regulations the necessary permits in connection with such an investment and with the carrying out of licensing agreements and contracts for technical, commercial or administrative assistance. Each Contracting Party shall, whenever needed, endeavour to issue the necessary authorizations concerning the activities of consultants and other qualified persons irrespective of nationality and in connection with such an investment.

Artykuł 3

Ochrona i traktowanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i, w razie potrzeby, likwidacji takich inwestycji.

2. Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej się Strony. Traktowanie to będzie nie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonywanym na jej terytorium przez jej własnych inwestorów lub takie, jakie zostanie przyznane przez każdą z Umawiających się Stron inwestycjom dokonywanym na jej terytorium przez inwestorów najbardziej uprzywilejowanego państwa, jeżeli to drugie traktowanie będzie bardziej korzystne.

3. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów, jakie którakolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub organizacji wzajemnej pomocy gospodarczej, lub jakiegokolwiek istniejącej, lub przyszłej konwencji w sprawie podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych.

Artykuł 4

Wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego, i będą podjęte, zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji, ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma, i będzie obejmować odsetki od daty wywłaszczenia, i będzie podlegało wolnemu transferowi. Kwota odszkodowania ustalona zostanie w walucie wymienialnej i będzie wypłacona bez zbędnej zwłoki osobie uprawnionej, bez względu na jej miejsce pobytu czy zamieszkania. Transfer „bez zbędnej zwłoki” uważany będzie wówczas, gdy będzie dokonany w terminie wymaganym normalnie dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres ten zacznie biec w dniu, w którym został złożony wniosek, i nie może przekroczyć 3 miesięcy.

2. Inwestorzy jednej Umawiającej się Strony, których inwestycje poniosą straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, rewolty, powstania lub zamieszek, będą traktowani przez tę drugą Umawiającą się Stronę w zakresie przywrócenia, odszkodowania, kompensacji lub innego wynagrodzenia nie mniej korzystnie niż własni inwestorzy lub inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego. Należne z tego tytułu płatności będą w miarę możliwości podlegały transferowi bez zwłoki.

Article 3

Protection and Treatment of Investments

(1) Each Contracting Party shall protect within its territory investments made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party and shall not impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, extension, sale and, should it so happen, liquidation of such investments.

(2) Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment within its territory of the investments of the investors of the other Contracting Party. This treatment shall not be less favourable than that granted by each Contracting Party to investments made in its territory by its own investors, or than that granted by each Contracting Party to the investments made in its territory by investors of the most favoured nation, if this latter treatment is more favourable.

(3) The treatment of the most favoured nation shall not apply to privileges which either Contracting Party accords to investors of a third State because of its membership in or association with a free trade area, a customs union, common market or organisation for mutual economic assistance or to an existing or future convention on the avoidance of double taxation or an convention on other fiscal matters.

Article 4

Expropriation and compensation

(1) Neither of the Contracting Parties shall take, either directly or indirectly, measures of expropriation, nationalization or any other measure having the same nature or an equivalent effect against investments belonging to investors of the other Contracting Party, unless the measures are taken in the public interest, on a non-discriminatory basis and under due process of law and provided that provisions be made for effective and adequate compensation. Such compensation shall amount to the market value of the expropriated investment immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, shall include interest from the date of expropriation and be freely transferable. The amount of compensation shall be settled in a freely convertible currency and paid without undue delay to the investor entitled thereto without regard to its residence or domicile. A transfer shall be deemed to be made „without undue delay” if effected within such period as is normally required for the completion of transfer formalities. The said period shall commence on the day on which the relevant request has been submitted and may not exceed three months.

(2) Investors of either Contracting Party who suffer losses of their investments in the territory of the other Contracting Party due to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded, with respect to restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment which is not less favourable than that accorded to its own investors or to investors of any third State. Resulting payments shall, whenever possible, be transferable without delay.

3. Inwestorzy, o których mowa w artykule 1 ustęp 1 litera c), nie mogą usuwać roszczeń na podstawie ustępów 1 lub 2 tego artykułu, jeżeli odszkodowanie zostało im wypłacone zgodnie z podobnym postanowieniem innej umowy o ochronie inwestycji, zawartym przez Umawiającą się Stronę, na której terytorium inwestycja została wykonana.

Artykuł 5

Transfer

1. Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- (a) kapitału i dodatkowych kwot niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji;
- (b) przychodów, określonych w artykule 1 ustęp 5 niniejszej umowy;
- (c) kwot na spłatę pożyczek prawidłowo zaciągniętych, udokumentowanych i związanych bezpośrednio z konkretną inwestycją;
- (d) wpływów z całkowitej lub częściowej likwidacji lub sprzedaży inwestycji;
- (e) kwot pochodzących z tytułu odszkodowań przewidzianych w artykule 4 niniejszej umowy;
- (f) zarobków obywateli jednej Umawiającej się Strony, którzy uzyskali zezwolenie na pracę w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Transfery będą dokonywane bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej według normalnego kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą ustaloną w Umawiającej się Stronie, na której terytorium inwestycja została dokonana, która nie będzie prowadzić do odmowy, zawieszenia lub zmiany istoty takiego transferu.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się przyznać transferom, o których mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane transferom pochodzącym z inwestycji dokonanych przez inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego.

Artykuł 6

Subrogacja

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność przejęcia przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwes-

(3) Investors referred to in Article 1, paragraph (1), letter (c) may not raise a claim based on paragraph (1) or (2) of this Article if compensation has been paid pursuant to a similar provision in another investment protection agreement concluded by the Contracting Party in the territory of which the investment has been made.

Article 5

Transfer

(1) Each Contracting Party in whose territory investments have been made by investors of the other Contracting Party shall grant those investors the free transfer of the payments relating to these investments, particularly of:

- (a) capital and additional sums necessary for the maintenance and development of the investment;
- (b) returns, as defined in Article 1 (5) of this Agreement;
- (c) funds in repayment of loans regularly contracted and documented and directly related to a specific investment;
- (d) the proceeds from a total or partial liquidation or sale of an investment;
- (e) compensations provided for in Article 4 of this Agreement;
- (f) the earnings of nationals of one Contracting Party who are allowed to work in connection with an investment in the territory of the other Contracting Party.

(2) Transfers shall be made without delay in a freely convertible currency in the normal applicable exchange rate at the date of the transfer, in accordance with the procedures established by the Contracting Party in whose territory the investment was made, which shall not imply a rejection, a suspension or denaturalization of such transfer.

(3) The Contracting Parties shall undertake to accord to transfers referred to in paragraphs (1) and (2) of this Article a treatment no less favourable than that accorded to transfers originating from investments made by investors of any third State.

Article 6

Subrogation

(1) If a Contracting Party or any agency thereof makes a payment to any of its investors under a guarantee it has contracted in respect of an investment, the other Contracting Party shall recognize the validity of the subrogation in favour of the former Contracting Party or agency thereof to any right or title held by the investor. The Contracting Party or any

torowi. Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora, jest uprawniona do takich samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich praw w tym samym zakresie z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 niniejszego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jakakolwiek jej agencję.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się przyznać transferom, o których mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane transferom pochodzącym z inwestycji dokonanych przez inwestorów z państwa trzeciego.

Artykuł 7

Rozstrzygnięcie sporów między inwestorem a Państwem przyjmującym inwestycję

1. Spory między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będą wnoszone przez inwestora wobec Strony przyjmującej inwestycję w drodze pisemnej, z podaniem szczegółowych informacji. Strony sporu będą w miarę możliwości starały się rozstrzygać takie spory w drodze polubownej.

2. Jeżeli takie spory nie mogą być rozstrzygnięte w ten sposób w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnej notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, spór będzie przedłożony, zależnie od wyboru, przez inwestora:

- właściwemu sądowi danej Umawiającej się Strony,
- trybunałowi arbitrażowemu zgodnie z Regulaminem procedury Instytutu Arbitrażowego Izby Handlowej w Sztokholmie;
- trybunałowi arbitrażowemu Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu;
- trybunałowi arbitrażowemu ad hoc utworzonemu zgodnie z Regulaminem procedury Komisji Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego;
- Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (ICSID) utworzonemu na mocy Konwencji w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, jeżeli obie Umawiające się Strony będą sygnatariuszami tej konwencji.

3. Orzeczenie arbitrażowe będzie oparte na:

- postanowieniach niniejszej umowy;
- prawie krajowym Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, w tym na normach prawa kolizyjnego;
- normach i powszechnie przyjętych zasadach prawa międzynarodowego.

4. Umawiająca się Strona, będąca stroną sporu, nie może w stadium postępowania arbitrażowego lub wykonania orzeczenia powoływać się na fakt, iż inwestor otrzymał w wyniku umowy ubezpieczenia odszkodowanie obejmujące całość lub część doznanej szkody.

5. Orzeczenia arbitrażowe będą ostateczne i wiążące dla stron sporu. Każda Umawiająca się Strona zobowiązuje się wykonać orzeczenie zgodnie z jej prawem wewnętrznym.

or The Contracting Party any agency thereof which is subrogated in the rights of an investor shall be entitled to the same rights as those of the investor and to the extent that they exercise such rights they shall do such insured investment.

(2) In the case of subrogation as defined in paragraph (1) above, the investor shall not pursue a claim unless authorized to do so by the Contracting Party or any agency thereof.

(3) The Contracting Parties undertake to accord to transfers referred to in paragraphs (1) and (2) of this Article a treatment no less favourable than that accorded to transfers originating from investment made by investors of any third State.

Article 7

Settlement of Disputes between a Contracting Party and an Investor of the Other Contracting Party

(1) Disputes between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party shall be notified in writing, including a detailed information, by the investor to the host Contracting Party of the investment. Parties to a dispute, where possible, shall endeavour to settle these differences by means of a friendly agreement.

(2) If such dispute cannot be settled amicable within six months from the date of the written notification mentioned in paragraph (1) the dispute shall be submitted, at the choice of the investor to:

- a competent court of the Contracting Party concerned;
- a court of arbitration in accordance with the Rules of Procedure of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce;
- the court of arbitration of the Paris International Chamber of Commerce;
- the ad hoc court of arbitration established under the Arbitration Rules of Procedure of the United Nations Commission for International Trade Law;
- the International Center for Settlement of Investment Disputes (ICSID) set up by the „Convention on Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States”, in case both Parties become signatories of this Convention.

(3) The arbitration award shall be based on:

- the provisions of this Agreement;
- the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made, including the rules relative to conflicts of law;
- the rules and the universally accepted principles of international law.

(4) During arbitration or the enforcement of an award, the Contracting Party involved in the dispute shall not raise the objection that the investor of the other Contracting Party has received compensation under an insurance contract in respect of all or part of the damage.

(5) The arbitration decision shall be final and binding for the parties in conflict. Each Party undertakes to execute the decisions in accordance with its national law.

Artykuł 8

Rozstrzyganie sporów między Umawiającymi się Stronami

1. Każdy spór między Umawiającymi się Stronami, dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszej umowy, będzie rozstrzygany w miarę możliwości w drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli spór nie może być rozstrzygnięty w ten sposób w ciągu sześciu miesięcy od rozpoczęcia negocjacji, spór będzie przedłożony na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunałowi arbitrażowemu złożonemu z trzech arbitrów. Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a ci dwaj arbitrzy wybiorą na przewodniczącego obywatela państwa trzeciego, które utrzymuje stosunki dyplomatyczne z obiema Umawiającymi się Stronami.

3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie dokona mianowania jej arbitra i nie przystanie na zaproszenie drugiej Umawiającej się Strony do dokonania w oznaczonym terminie takiego wyboru w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter będzie mianowany na wniosek danej Umawiającej się Strony przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia odnośnie do wyboru przewodniczącego w ciągu dwóch miesięcy po ich mianowaniu, to przewodniczący będzie mianowany na wniosek jednej z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach przewidzianych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to nominacji dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

6. Jeżeli Strony nie ustalą inaczej, trybunał ustali tryb własnego postępowania, Trybunał podejmuje decyzje większością głosów.

7. Trybunał arbitrażowy orzeka w oparciu o poszanowanie prawa międzynarodowego, w tym szczególnie postanowień niniejszej umowy i innych właściwych umów istniejących między Umawiającymi się Stronami, jak również powszechnie uznanych norm i zasad prawa międzynarodowego.

8. Orzeczenia trybunału są ostateczne i wiążące dla każdej Umawiającej się Strony.

9. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty przewodniczącego, jak również inne koszty Umawiającej się Strony pokrywają w równych częściach. Trybunał może jednak postanowić, że większa część kosztów będzie poniesiona przez jedną z Umawiających się Stron i to orzeczenie będzie wiążące dla obu Umawiających się Stron.

Artykuł 9

Stosowanie korzystniejszych norm

Jeżeli prawo wewnętrzne Umawiającej się Strony lub istniejące albo przyszłe zobowiązania powstałe między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym

Article 8

Settlement of Disputes between Contracting Parties

(1) Dispute between Contracting Parties regarding the interpretation and application of the provisions of this Agreement shall be settled through diplomatic channels.

(2) If both Contracting Parties cannot reach an agreement within six months after the beginning of the dispute, the latter shall, upon request of either Contracting Party, be submitted to an arbitration tribunal of three members. Each Contracting Party shall appoint one arbitrator and these two arbitrators shall nominate a chairman who shall be a national of a third State, which maintains diplomatic relations with both Contracting Parties.

(3) If one of the Contracting Parties has not appointed its arbitrator and has not followed the invitation of the other Contracting Party to make that appointment within two months, the arbitrator shall be appointed upon the request of that Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

(4) If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the chairman within two months after their appointment, the latter shall be appointed upon the request of either Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

(5) If, in the cases specified under paragraphs (3) and (4) of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the latter is prevented or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the most senior Judge of the Court who is not a national of either Contracting Party.

(6) Subject to other provisions made by the Contracting Parties, the tribunal shall determine its procedure. The tribunal shall reach its decisions by a majority of votes.

(7) The arbitration tribunal shall decide on the basis of respect for the international law, including particularly the present Agreement and other relevant agreements existing between the two Contracting Parties and the generally acknowledged rules and principles of international law.

(8) The decisions of the tribunal are final and binding for each Contracting Party.

(9) Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the costs of the Chairman and remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, decide that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties and this award shall be binding on both Contracting Parties.

Article 9

More favourable provisions

If the national law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition

zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej umowie, to takie regulacje w zakresie, w jakim są korzystniejsze, będą miały pierwszeństwo przed niniejszą umową.

Artykuł 10

Konsultacje i wymiana informacji

Na wniosek jednej Umawiającej się Strony druga Umawiająca się Strona zgodzi się niezwłocznie na konsultacje w sprawie interpretacji lub stosowania niniejszej umowy. Na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony dokonywać się będzie wymiany informacji o wpływie, jaki mogą mieć ustawodawstwo, przepisy, decyzje, praktyki i procedura administracyjna lub polityka drugiej Umawiającej się Strony na inwestycje objęte niniejszą umową.

Artykuł 11

Zakres stosowania

Niniejsza umowa ma również zastosowanie do inwestycji dokonanych przed jej wejściem w życie przez inwestorów każdej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, zaakceptowanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, lecz nie ma zastosowania do jakiegokolwiek sporu lub roszczenia dotyczącego inwestycji, powstałego przed jej wejściem w życie.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu, w którym obie Umawiające się Strony poinformują się wzajemnie, że ich wewnętrzne wymogi prawne dla wejścia w życie niniejszej umowy zostały spełnione.

Artykuł 13

Czas obowiązywania i wypowiedzenie

1. Niniejsza umowa pozostanie w mocy przez dziesięć (10) lat i będzie pozostawać w mocy przez dalszy taki sam okres lub okresy, chyba że którakolwiek z Umawiających się Stron powiadomi drugą Umawiającą się Stronę na rok przed wygaśnięciem pierwotnego lub każdego następnego okresu o zamiarze wypowiedzenia umowy. Notyfikacja o wypowiedzeniu niniejszej umowy uprawomocnia się po roku od otrzymania jej przez drugą Umawiającą się Stronę.

2. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej umowy, postanowienia niniejszej umowy pozostaną w mocy przez następny okres dziesięciu lat od daty wygaśnięcia niniejszej umowy.

Sporządzono w Warszawie dnia 6 maja 1993 r. w dwóch egzemplarzach w języku angielskim.

Na dowód czego odnośni pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę.

Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
K. Skubiszewski

Z upoważnienia Rządu
Republiki Estońskiej
Trivimi Velliste

to this Agreement contain a regulation, whether general or specific entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over this Agreement.

Article 10

Consultations and Exchange of Information

Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall agree promptly to consultations on the interpretation or application of this Agreement. Upon request by either Contracting Party, information shall be exchanged on the impact that the laws, regulations, decisions, administrative practices or procedures or policies of other Contracting Party may have on investment covered by this Agreement.

Article 11

Application

This Agreement shall also apply to investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party which have been made before or after its entry into force, but shall not apply to any dispute concerning an investment which was made before its entry into force.

Article 12

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on day when both Contracting Parties have notified each other that their internal legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

Article 13

Duration and Termination

(1) This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall continue in force thereafter for similar period or periods unless, one year before the expiry of the initial or any subsequent period, either Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to terminate the Agreement. The notice of termination shall become effective one year after it has been received by the other Contracting Party.

(2) In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of termination of this Agreement.

Done at Warsaw, on the 6th of May, 1993, in duplicate in the English language.

In witness whereof the respective plenipotentiaries have signed this Agreement.

For the Government of the
Republic of Poland
K. Skubiszewski

For the Government of the
Republic of Estonia
Trivimi Velliste

Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych;
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona;
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 23 czerwca 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

197

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 9 listopada 1994 r.

w sprawie wejścia w życie Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Warszawie dnia 6 maja 1993 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 12 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Estońską o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, sporządzonej w Warszawie dnia 6 maja 1993 r., dokonane zostały przewidziane w tym artykule notyfikacje i w związku z tym powyższa umowa weszła w życie dnia 6 sierpnia 1993 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *A. Olechowski*

198

UCHWAŁA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 7 marca 1995 r.

w sprawie ustalenia powszechnie obowiązującej wykładni art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym.

Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie:

przewodniczący: A. Zoll — prezes Trybunału Konstytucyjnego,

sędziowie Trybunału Konstytucyjnego: Z. Czeszejko-Sochacki, T. Dybowski (sprawozdawca), L. Garlicki, S. Jaworski, K. Kolasiński, W. Łączkowski, F. Rymarz, W. Sokolewicz, J. Trzcinski, B. Wierzbowski, J. Zakrzewska,

po rozpoznaniu na posiedzeniach w dniach 14 czerwca 1994 r., 11 i 17 stycznia, 7 i 21 lutego oraz 1 i 7 marca 1995 r. w trybie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 109, poz. 470, z 1993 r. Nr 47, poz. 213 i z 1994 r. Nr 122, poz. 593) wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni art. 13 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym przez przyjęcie, że uchwała Trybunału Konstytucyjnego podjęta na podstawie tego przepisu:

1. określa znaczenie nadane interpretowanej ustawie (przepisowi ustawowemu) przez prawodawcę przed i po podjęciu uchwały Trybunału Konstytucyjnego;

2. ustala powszechnie obowiązującą wykładnię ustaw tym znaczeniu, że zobowiązuje wszystkie organy stosujące prawo i podmioty powołane do interpretacji przepisów na użytek innych podmiotów do zgodnego z tą wykładnią stosowania przepisów prawa i uwzględniania jej przy rozpatrywaniu wszystkich spraw będących w toku, w tym także wszczętych przed jej uchwaleniem, lecz nie zakończonych prawomocnymi rozstrzygnięciami do chwili ogłoszenia uchwały;

3. może stanowić podstawę dla wznowienia postępowania, jednakże w oparciu o przepisy k.p.k., k.p.c., k.p.a. lub inne obowiązujące normy postępowania przewidujące wznowienie i na zasadach przez te normy przewidzianych;

4. wiąże organy stosujące prawo także w sprawach zakończonych (stosunkach prawnych wyczerpanych), gdy dochodzi do wznowienia postępowania na podstawie stosownych przepisów (k.p.k., k.p.c., k.p.a. lub innych), oraz w sprawach rozpoznawanych na skutek rewizji nadzwyczajnej, jeżeli rewizja nadzwyczajna nie została orzeczona przed ogłoszeniem uchwały Trybunału Konstytucyjnego;